

ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 ในภาคกลางของประเทศไทย
Factors Influencing High School Seniors
in Central Thailand in Their Choice of Vocation

โดย

น.ส. สุนี ธนสารสมบัติ ค.บ. (เกียรตินิยมอันดับสอง)

005841

วิทยานิพนธ์

เป็นส่วนประกอบการศึกษา ตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาวิจัยการศึกษา

พ.ศ. 2512

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
ประกอบการศึกษาคณะระเบียบปริญญาหาบัณฑิต.

เฉลิม ทรัพย์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

เชษฐ ทรัพย์

ประธานกรรมการ

ศุภ ทรัพย์

กรรมการ

วิมล ทรัพย์

กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

อาจารย์ นิตา วิเศษ

วันที่ ๔ เดือน พ.ค.

พ.ศ. ๒๕-๖๒

เรื่อง : ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคกลางของประเทศไทย

ผู้วิจัย : น.ส. สุณี ธนสารสมบัติ

แผนกวิชา : วิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ควบคุมการวิจัย : อาจารย์ นิตา วิชพันธุ์

วัน เดือน ปี : 25 เมษายน 2512

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงตัวประกอบทางด้านคุณประโยชน์ของอาชีพคุณค่าทางเศรษฐกิจ คุณค่าทางสังคม ความสามารถในการศึกษาเล่าเรียน โอกาสก้าวหน้าในการงาน ความมุ่งหวังของครอบครัว และการถือคนตามอย่างในทางอาชีพว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคกลางของประเทศไทยเพียงไร โดยได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า

1. นักเรียนที่เลือกอาชีพต่างกัน จะจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพแตกต่างกัน
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงจะจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพแตกต่างกัน
3. นักเรียนในพระนคร ธนบุรี และนักเรียนต่างจังหวัดจะจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพแตกต่างกัน

ในการศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นชุดหนึ่งไปรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชาย หญิง ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 820 คน จากโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ จำนวน 21 โรงเรียน ซึ่งสุ่มโดยวิธี Stratified random sampling และ Simple random sampling จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมดในภาคกลางของประเทศไทยและนำคำตอบของตัวแปรกลุ่มประชากรมาวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้ X^2 test ปรากฏ

ผลดังต่อไปนี้ คือ

ก. อาชีพที่มีนักเรียนเลือกมาก 9 อาชีพ ได้แก่อาชีพครู แพทย์ วิศวกร นักบัญชี นักธุรกิจ นักสังคมสงเคราะห์ เสาแอกการ เกษษกร และเกษตรกร ตามลำดับ

ข. 1. นักเรียนที่เลือกอาชีพต่างกัน 9 อาชีพ ได้จัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพแตกต่างกันทั้ง 7 ตัว

2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงได้จัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน

3. นักเรียนในพระนคร ธนบุรี และนักเรียนต่างจังหวัด ได้จัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านความสามารถในการศึกษาเล่าเรียน โอกาสก้าวหน้าในการงาน และการถือคนตามอย่างในทางอาชีพได้ตรงกัน แต่จัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบทางด้านคุณประโยชน์ของอาชีพ คุณค่าทางเศรษฐกิจ คุณค่าทางสังคม และความมั่งหวังของครอบครัวแตกต่างกัน

THESIS TITLE : Factors Influencing High School Seniors in
Central Thailand in Their Choice of Vocation.

NAME : Miss Sunee Dhanasarnsombat.

DEPARTMENT : Educational Research.

ADVISER : Miss Nisa Vitchapan.

DATE : 25 April 1969.

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the influences of seven factors -- Usefulness, Academic Ability, Economic Value, Social Value, Professional Growth, Family Expectation and Occupational Identification, upon the occupational choices of the high school seniors in central Thailand.

The following hypotheses are raised:

1. The students who choose different occupations will rank the importance of the seven factors differently.
2. There will be sex differences in ranking the importance of the seven factors.
3. There will be differences in ranking the importance of the seven factors among students residing in different areas (Bangkok - Thonburi and Chachoengsoa - Rajburi - Saraburi - Nakornnayok.)

To test the hypotheses, questionnaires were administered to 820 high school seniors of both sexes drawn by stratified random

sampling and simple random sampling from different government and private schools in the central part of Thailand. The answers were analyzed by using χ^2 test.

The results of the study can be summarized as follows:

I. The occupations that students chose most frequently were teaching, medicine, engineering, accountancy, business, social work, secretarial work, pharmacy, and farming.

II. 1. The students who chose different occupations ranked the importance of all factors differently.

2. There was no sex difference in ranking the importance of all factors.

3. The students residing in different areas agreed in ranking the importance of the factors of academic ability, professional growth, and occupational identification, but ranked the importance of the other four factors: family expectation, social value, economic value, and usefulness differently.

กิตติกรรมประกาศ

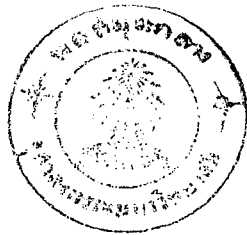
ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำและการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดตลอดมาจาก อาจารย์ นิส่า วิชพันธุ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย กับทั้งได้รับความช่วยเหลือจาก ศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข อชวอำรุง ผู้วิจัยรุ่นพี่ซึ่งในความกรุณาของอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง

อนึ่ง ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ไกรวิจิต ตันกิเมธ และอาจารย์ สุพจน์ โกสียะจินดา ที่ได้คำแนะนำและความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนต่าง ๆ ที่ได้ความสะดวกและความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

งานวิจัยจะสำเร็จไม่ได้ หากปราศจากความช่วยเหลือจากอาจารย์ทุกท่านผู้วิจัยจึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย.

สุณี ธนสาร สมบัติ

25 เมษายน 2512

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ค
ABSTRACT	ง
กิติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ญ
รายการแผนภูมิ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
ปัญหา	11
ความมุ่งหมายเฉพาะ	12
ขอบเขตของการวิจัย	12
คำจำกัดความ.....	14
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	15
สมมติฐานในการวิจัย	15
2. วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	17
ประชากร	17
ตัวแทนกลุ่มประชากร.....	17
การเลือกตัวแทนประชากร	17
เครื่องมือในการวิจัย	24
วิธีสร้างเครื่องมือในการวิจัย	24
วิธีดำเนินงานในการวิจัย	26
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	26

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
อภิปรายผลของการวิจัย	118
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	128
สรุปผลของการวิจัย	128
ข้อเสนอแนะ	130
บรรณานุกรม	132
ภาคผนวก	ก - ฎ

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนนักเรียนจำแนกตามเพศเป็นรายจังหวัด	21
2. จำนวนนักเรียนในจังหวัดต่าง ๆ จำแนกตามเพศ แยก วิชา เป็นรายโรงเรียน	22
3. การกระจายของนักเรียนในการเลือกอาชีพต่าง ๆ จำแนกตามเพศ	30
4ก. การกระจายของนักเรียนในการเลือกอาชีพต่าง ๆ จำแนกตามเพศ เป็นรายจังหวัด	33-34
4ข. การกระจายของนักเรียนในการเลือกอาชีพต่าง ๆ จำแนกตามเพศ เป็นรายจังหวัด	35-36
5ก. การกระจายของนักเรียนในการเลือกอาชีพต่าง ๆ จำแนกตามผลการ สอบได้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	38
5ข. การกระจายของนักเรียนในการเลือกอาชีพต่าง ๆ จำแนกตามผลการ สอบได้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	39
6. การกระจายของนักเรียนในการเลือกอาชีพต่าง ๆ จำแนกตามรายได้ ต่อเดือนของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง	41
7. การจัดระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดย นักเรียนทั้งหมด	43
8. การจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดย นักเรียนทั้งหมด	45
9. การเปรียบเทียบการจัดระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านความสามารถ ในการเรียน ระหว่างนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ กัน	47
10. การเปรียบเทียบการจัดระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านความมุ่งหวัง ของครอบครัวระหว่างนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ กัน	48

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11. การเปรียบเทียบการจัดระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านคุณคาทางสังคมระหว่างนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ กัน	49
12. การเปรียบเทียบการจัดระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านโอกาสก้าวหน้าในการงานระหว่างนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ กัน	50
13. การเปรียบเทียบการจัดระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านคุณค่าทางเศรษฐกิจระหว่างนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ กัน	51
14. การเปรียบเทียบการจัดระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านคุณประโยชน์ของอาชีพระหว่างนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ กัน	52
15. การเปรียบเทียบการจัดระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านการถือตนตามอย่างในทางอาชีพระหว่างนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ กัน	53
16. การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านความสามารถในการเรียนระหว่างนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ กัน	57
17. การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านความมุ่งหวังของครอบครัวระหว่างนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ กัน	58
18. การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านคุณค่าทางสังคมระหว่างนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ กัน	59
19. การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านโอกาสก้าวหน้าในการงานระหว่างนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ กัน	60
20. การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านคุณค่าทางเศรษฐกิจระหว่างนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ กัน	61
21. การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านคุณประโยชน์ของอาชีพระหว่างนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ กัน	62

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

22.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแกตัวประกอบทางด้านการถือคนตามอย่างในทางอาชีพระหว่างนักเรียนที่เลือกอาชีพต่าง ๆ กัน	63
23.	การจัดระดับความสำคัญแกตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพเลขานุการ	65
24.	การจัดลำดับความสำคัญแกตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพเลขานุการ	67
25.	การจัดระดับความสำคัญแกตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพนักบัญชี	69
26.	การจัดลำดับความสำคัญแกตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพนักบัญชี	70
27.	การจัดระดับความสำคัญแกตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพวิศวกร	72
28.	การจัดระดับความสำคัญแกตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพแพทย์	73
29.	การจัดลำดับความสำคัญแกตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพวิศวกร	75
30.	การจัดลำดับความสำคัญแกตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพแพทย์	76
31.	การจัดระดับความสำคัญแกตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพนักสังคมสงเคราะห์	78
32.	การจัดระดับความสำคัญแกตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพครู	79
33.	การจัดลำดับความสำคัญแกตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกนักสังคมสงเคราะห์	81

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
34.	การจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพครู	82
35.	การจัดระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพเภสัชกร	84
36.	การจัดระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพนักธุรกิจ	85
37.	การจัดระดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพเกษตรกร	86
38.	การจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพเภสัชกร	88
39.	การจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพนักธุรกิจ	89
40.	การจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพเกษตรกร	90
41.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านความสามารถในการเรียนระหว่างเพศ	100
42.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านความมุ่งหวังของครอบครัวระหว่างเพศ	101
43.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านคุณค่าทางสังคมระหว่างเพศ	102
44.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านโอกาสก้าวหน้าในการงานระหว่างเพศ	103
45.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านคุณค่าทางเศรษฐกิจระหว่างเพศ	104

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
46.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านคุณประโยชน์ของอาชีพระหว่างเพศ	105
47.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านการศึกษาต่อคนตามอย่างในทางอาชีพระหว่างเพศ	106
48.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านความสามารถในการเรียนระหว่างจังหวัด	109
49.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านความมุ่งหวังของครอบครัวระหว่างจังหวัด.....	110
50.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านคุณค่าทางสังคมระหว่างจังหวัด	111
51.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านโอกาสก้าวหน้าในการงานระหว่างจังหวัด	112
52.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านคุณค่าทางเศรษฐกิจระหว่างจังหวัด.....	113
53.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านคุณประโยชน์ของอาชีพระหว่างจังหวัด	114
54.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญแก่ตัวประกอบทางด้านการศึกษาต่อคนตามอย่างในทางอาชีพระหว่างจังหวัด	115
55.	การเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่ออาชีพของนักเรียนทั้งหมด	ข
56.	อาชีพกับความทองการทางสังคมจัดโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพนั้น ๆ.....	ค
57.	อาชีพกับความมีเกียรติในสังคมจัดโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพนั้น ๆ.....	ฆ
58.	อาชีพกับความมีรายได้จัดโดยนักเรียนที่เลือกอาชีพนั้น ๆ.....	ง
59.	การกระจายอาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองนักเรียน	จ

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่	หน้า
1.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านคุณประโยชน์ระหว่างอาชีพ 92
2.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านความสามารถในการศึกษาเล่าเรียนระหว่างอาชีพ 93
3.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านโอกาสก้าวหน้าในการทำงานระหว่างอาชีพ 94
4.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านคุณค่าทางเศรษฐกิจระหว่างอาชีพ 95
5.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านความมั่งหวังของครอบครัวระหว่างอาชีพ 96
6.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านคุณค่าทางสังคมระหว่างอาชีพ 97
7.	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญให้แก่ตัวประกอบด้านการถือตนตามอย่างในทางอาชีพระหว่างอาชีพ 98